

Hilmi Hoca'mızın Ardından...

Türkiye İş Sağlığı ve Güvenliğinin duayen ismi, hepimizin Hocası Prof.Dr.H.Hilmi Sabuncu 5 Kasım 2013 sabah 02:00 gibi bir kalp krizi sonrası aniden aramızdan ayrıldı.

Yüce Allah gani gani rahmet eylesin.

Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliği'ni üniversiteye taşıdı, ilk yüksek lisans programlarını oluşturdu, ömrü vefa etseydi 2014-15 akademik yılında 4 yıllık lisans programı kurmayı planlıyordu.

Anısı yaşayacak ve "Benim ordum" dediği öğrencileri onun bayrağını daha ileriye taşıyacaktır.

Prof .Hilmi Sabuncu (1948-....) okulda yapılan bir sosyal etkinlikte öğrencileri ile

Aşağıdaki yazı onun İş Sağlığı ve Güvenliği'ne bakış açısını, görüş ve amaçlarını özetlemek için kaleme alınmıştır.

.....

Çekirge: Hocam başımız sağolsun,ben birkaç toplantısına katılabildim ve sizden duyduğum kadarıyla biliyorum görüşlerini.

Türkiye iş güvenliğinin sayılı isimlerindendi Hilmi Hocamız.

Ama siz yoksunuz son görevde ??

Hoca: Mekanı cennet olsun evet çok isterdim ama bazı programlar ertelenemiyor.

Ancak vefatın akabinde taziyeye gidebildik en azından.

Yaptıklarıyla yapacaklarıyla orada biraz olsun andık bu değerli bilim insanını,adam gibi adamı.

-Çalışan Sağlığı ve Güvenliği diye bi teorisi vardı ama ben yazılardan pek bişey anlayamadım.Neyi savunuyordu sizce?

Sevgili Çeko yalnız değilsin ,evet anlamayanlar,kızanlar hatta dalga geçenler bile vardı.

Ama bu belki de bu konudaki bizdeki tek teoriydi,bizimle de tartışırdı çünkü farklı görüşleri dinler ve değer verirdi.

Bunlara dayanarak görüşlerini sürekli geliştirirdi.

Son noktada şunu diyordu kısa özet yapayım:

Çalışan Sağlığı ve Güvenliği şemsiyesi= Ürün ve ekipman güvenilirliği yani İş güvenliği (ISO9000,HACCP,TS EN 16949...)+

İş Sağlığı ve çalışma ortamı güvenilirliği (OHSAS 18000..)+Çevre Sağlığı (ISO 14000...)

-Ama Hocam...??

Aması maması yok Çekoş.

Bu burada değil toplantı ve kongrelerde tartışılacak bir teori vede bence düşünülüp geliştirilmesi ve sistemin buna göre oturtulması iyi olur.

-Peki çok kısa ... neden iş sağlığı değilde Çalışan ??

Şimdi bak ; İşçiyi atıp Occupational Safety sözcüğünü İş Güvenliği olarak çevirdik ama amacı tam ifade etmiyor.

Temel olarak işi korumuyoruz ki, temel hedef insan.

İşçi de bu kavramı tam karşılamıyordu çünkü iş kazasında yaşamını yitiren beyaz yakalılar da var.

-Anlıyorum,sahi Hocamız tıp doktoru muydu?

Hayır İ.Ü. fizik mezunuydu ama halk sağlığı alanında doktora yapıp bu işlere 42 sene önce girdi.Türkiyede 35 sene önce 15 kg lık bavulda taşınan aletle endüstride gürültü ölçen,bağıl nem ölçen,bilmemne tüpüyle toz ölçen,benzenin, tolüenin ,asetonun etkilerini araştıran ilklerden biriydi.

Ama sadece ölçüm yapmıyordu çözüm önerileri de vardı.

Hekimlerle ve iş güvenlikçilerin arasında köprü gibiydi.

Ayrıca bunların ölçüm metotları,diğer verilerle doğrulanmaları ve insan vücudaki etkileri bilgi gerektiren ve karmaşık bir konu olduğunu da lütfen aklından çıkarma.

Bunlar ne kadar doğruya yakın olursa yani hekimin elinde ne kadar fazla veri olursa tedavi de o kadar etkin olacaktır.

-İlginç ,bu İSG hakikaten devasa bir derya-deniz. Peki bu işin bir adı var mı?

Gayet tabi Amerikalılar buna İşyeri Hijyenistliği diyorlar ve çevre ile birlikte hem yüksek lisans hem 4 yıllık eğitim programları mevcut.

Orada iş güvenliği kadar geçerli bir meslek bu.Zaten hekim-İG uzmanı-hijyenist ortak çalışıyorlar.

-Ben de Hocanın eğitim programına bakınca fizyoloji,toksikoloji gibi dersler görmüş, ne ilgisi var bunların iş güvenliğiyle diye düşünmüştüm??

Tam göbeğinden ilgisi var.

Örneğin kurşunu düşün.

Sadece sinir sistemindeki etkileri üzerine yazılmış kitaplar var ve insan vücudundaki tüm etkileri hala aydınlatılmış değil,limitler sürekli yeni araştırmalara göre aşağı çekilmekte.

Riskyönetimi mail grubundan Selin Hanım Amerika'da İSG Yüksek Lisansı yaptı ,Türkiye'ye tatile geldiği zaman istemiştin ders notlarını getirdi sağolsun.

Baktım, Hocaya da gösterdim neredeyse onun programıyla birebir aynıydı.

Evet tam kastettiğim bu demişti.

-Peki Hoca bunlardan habersizmiydi ?

Dışarıyı pek takip etmezdi,zamanı da yoktu.Meraklı öğrencilerine araştırttırırdı. Zaten o teoriyi bir günde değil 42 yıllık kümülatif bilgiyle oluşturdu.

-Peki Hocamız sizi de organize edip endüstri+akademisyenlerden oluşan bir ekip kurmuştu ders programlarını tartışıp görev paylaşımı yapmıştınız şimdi ne olacak??

Valla bilmiyorum üniversiteye bağlı bakalım zaman ne gösterecek?
 Ben en son 10 gün önce görüştüm daha doğrusu o kadar yoğun ve stres altında çalışıyordu ki 1,5 saat yanında kaldım.
 Giren-çıkanlardan,gelen telefonlardan ancak yarım saat efektif konuşabildik.
 Bir yandan da seneye oluşturacağı 4 yıllık programa hazırlanıyordu.
 Dünyada bile 4 yıllık İSG programları sayılıdır biliyor musun?
 Örneğin Almanya'da benim bildiğim bir tek Wuppertal Üniversitesi veriyor.
 Ayrıca hiç unutmuyorum Y. Lisansların 2000 TL ye düştüğünden programların uydurmalığından,kalın bir dosya yapıp bunları YÖK'e şikayet ettiğinden bahsetti.

Prof .Hilmi Sabuncu (1948-....) bir mezuniyet töreninde

-Valla Hocam bu sistem galiba yüksek lisans programlarının da çivisini çıkarttı.

Hem de nasıl.

Bunlar da özellikle son yıllarda pıtırak gibi artan eğitim kurumlarına benzedi.
 Kurala göre Y.Lisans açabilmek için içeriği dolu 420 saatlik bir prg.olacak,en az o konuyla ilgili 1 Prof,2 Doç. Olacak,daha bisürü şey.

Ve bunları YÖK inceleyip onaylayacak.

Bunlara asgari ücret versen 8 aylık programı 2000 liraya yapamazsın.

Sonra 100 küsur kişiyle hangi Y.Lisans dersini nasıl yapacaksın el insaf.

Zaten öğrenci kaydolsun devam etmesin onlar için daha iyi.

Hayatında fabrika görmemiş akademisyenler,doğru dürüst literatür takip edemeyenler İSG dersi veriyor.

Sonra da biri soru sorar diye ödleri patlıyor.
Bütün bunlar millet B olacak diye oluyor yani kök nedeni belli.
Hep söylüyorum ya bu sistem Zombi olmuş artık.
Ne öldürebilirsin ne de hayata döndürebilirsin.
Toptan imha edip düzgün bir eğitim programı ve 3 ay-1 yıl arası bir stajla yeniden kurman gerekir.
Bilgiyi ölçmek için de ezberi atıp biri merkezi, biri fiili risk değerlendirmesi sunuşuna dayalı 2 adet sınav öngörülmesi, bu seçenekler tartışılmalı.
Staj süresi içinde ara dönem ödevleri de öğrenmeyi pekiştirecektir.
Bu sistemde ABC sınıfı falan olmayacak, kim isterse gelsin iş güvenliği uzmanı olsun.
Hoca belki 10 defa demiştir buraya sadece B olmak için geliyorsanız hiç gelmeyin, biz burada mevzuat öğretmiyoruz diye.

-Peki Hocam bundan sonra Hilmi Hocamızın kurduğu sistem ne olacak?

Valla yaşatmamız her yerde gençlere anlatmamız lazım ama nasıl olacak cevap veremem şu anda.
Bu işler istişare ile, zaman ayıracak ekip ile olur.
Şu kesin ki; nasıl dünya Sultan Süleymana kalmadıysa İSG sahası da bu işi bezirganlaştıran çakallara bırakılmamalı.
Devlet yetkilileri de sanırım bunların farkında ve çok rahatsızlar.
Bence işbirliği yapılması lazım.
Gün ola harman ola.

-Hocam çekinme söyle, üzerimize düşen bişey varsa yaparız.

Eyvallah Çekirge hadi artık benim çenem düştü, sana iyi pazarlar...

Size de sağolun .

Kemal ÜÇÜNCÜ

10 Kasım 2013 Pazar
Esenyurt, İstanbul